

چکیده

فرهنگ عامه، دربرگیرنده‌ی تمام باورها، اعتقادات، آداب و رسوم و اعمالی است که مردم یک جامعه در طی سال‌های متمادی به آن پرداخته و از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شوند. بررسی فرهنگ‌های عامیانه ما را به شناخت بهتر و موثرتری از پیشینه‌ی فرهنگی، زیستی، اجتماعی و سایر مقوله‌های مربوط به جامعه رهنمون می‌سازد از این‌رو این پژوهش با هدف بررسی جلوه‌ها و بازتاب‌های مختلف فرهنگ عامه مردم روستای میلک (در البرز مرکزی) که یوسف علیخانی در دو کتاب «عروس بید» و «اژدهاکشان» خود به آن‌ها اشاره کرده، می‌پردازد. این پژوهش با روش توصیفی-تحلیلی انجام شده و نتایج حاصل نشان داد که علیخانی به مقوله‌ی فرهنگ عامیانه بسیار اهمیت داده و بخش قابل توجهی از داستان‌های دو کتاب مذکور او، دربرگیرنده‌ی بسیاری از جلوه‌های فرهنگ عامیانه هستند و حتی تعدادی از داستان‌ها بر پایه‌ی همین باورها شکل گرفته و نوشته شده‌اند. در این پژوهش، مشخص گشت که تأکید بیشتر علیخانی بر باورها و اعتقادات عامیانه و پس از آن اعتقادات مربوط به آداب و رسوم و مناسک زندگی انسان است. همچنین، مشخص گردید که علیخانی از روش‌های مختلفی برای بیان ادبیات عامیانه که شامل کنایات و ضرب‌المثل‌ها در داستان‌های این دو کتاب بوده، استفاده کرده ولی عمده‌ترین شیوه‌ی او استفاده از این موارد در مکالمه‌ها و گفتگوهای میان شخصیت‌های داستانی بوده است.

واژه‌های کلیدی: فرهنگ عامه، ادبیات عامیانه، خرافات، عروس بید، اژدها کشان، یوسف علیخانی.